

De achterzijde van de 001 wijkt niet veel af van hoe dat er tegenwoordig uit ziet bij dit soort wagens.

VIDEO RENTAL 001

DE ALLEREERSTE VAN NEDERLAND

De allereerste televisiewagen, gebaseerd op het gebruik van zwart/wit 1 inch videotechniek, was Opnamewagen 001 van Video Rental uit Amsterdam. Een historisch moment in de audiovisuele wereld, want met deze wagen werd begin jaren '70 de monopoliepositie doorbroken die de NOS tot dan toe had op het gebied van faciliteren ten behoeve van televisie-uitzendingen op locatie. Dat ging echter niet zonder slag of stoot.

Door René Henkes

Video Rental ontstond uit een samenwerking tussen twee bekende namen uit de jaren '60 en '70, Inelco & Croese Geluidstechniek. Zij bundelden de krachten om te voorzien in een behoefte die werd gecreëerd in opkomende 1 inch en 2 inch videosystemen, waarmee AMPEX en later ook Sony op de markt kwam. Andere elektronica-

concerns waren ondertussen ook flink bezig met het ontwikkelen van het in hun ogen beste systeem. Dit betekende bij de gebruikers een flink stuk onzekerheid. Er werden op een zeker moment vijf verschillende systemen aangeboden waaruit gekozen kon worden. Maar wat was nu het meest betaalbare en beste systeem voor professioneel gebruik? Men

wilde wel investeren in nieuwe spullen, maar ook toen gold al dat het geld maar één keer kon worden uitgeven. Met als resultaat dat de geplande investeringen steeds werden uitgesteld. Er was dus terughoudendheid bij de eindgebruikers om de overstap te maken van film naar video.

EERSTE

Video Rental nam de uitdaging wel aan en kocht, na uitgebreid onderzoek en uittesten, professionele apparatuur van het Amerikaanse IVC (niet geheel toevallig was Inelco importeur van apparatuur van de International Video Corporation). Zo werden producenten, regisseurs en omroepen in de gelegenheid gesteld om toch gebruik te kunnen maken van professionele videoapparatuur. Hiermee was Video Rental een van de allereerste Nederlandse commerciële verhuurders van audiovisuele apparatuur.

KINESCOPE

Dat het gebruik van video nog niet breed werd gedragen, bleek onder andere in Hilversum. De NOS maakte nog altijd gebruik van Kinescope techniek. Dit was tot dan toe de enige haalbare manier om een live televisie-uitzending op te nemen. Aangezien de NOS geen video-

tapes en/of videosignaal accepteerde, moesten de videotape-spoelen vanuit de wagen van Video Rental na afloop van bijvoorbeeld een sportwedstrijd met spoed naar Hilversum worden gebracht. Een Kinescope, een speciaal aangepaste 16 mm- of 35 mm-filmcamera, filmde dan het beeld vanaf een monitor. Op deze manier kwamen de beelden dan

uiteindelijk in de uitzending van Studio Sport of AVRO's Sportpanorama terecht.

COMMERCIALS

Hetzelfde probleem deed zich voor bij de STER. Video Rental draaide veel commercials op video, maar ook hier deed Hilversum moeilijk. Stichting Ether Reclame accepteerde namelijk ook geen video, maar uitsluitend film. De commercials werden dus eerst gedraaid op video en na een viewing door een geselecteerd aantal mensen (zo konden er dan nog eenvoudig correcties worden doorgevoerd) kwam er al dan niet goedkeuring. Na deze goedkeuring werd dan het geheel op film gedraaid. Deze commercials werden meestal opgenomen in de Oscar-studio's in Amsterdam-Oost. De Kinescope-beelden hadden doorgaans een lagere beeldkwaliteit dan echte live-uitzendingen. De videotape bezat een veel hogere beeldkwaliteit, de vertragingen veroorzaakt door filmverwerking konden worden geëlimineerd en de tape was herbruikbaar.

LIVE

Gelukkig was het niet alleen maar halsstarrigheid in Hilversum en zagen o.a. publieke omroepen de waarde van de ontwikkeling van video en het gebruik van de wagen van Video Rental. Zo werden zij regelmatig ingehuurd voor o.a. nieuwspro- ➤

LIVESTREAM YOUR EVENT

www.dutchmulticam.nl

Broadcast Live uitzending

Mogelijkheid tot live uitzending en eventuele montage achteraf.

Internet Livestream

Online festival, evenement, theater of corporate event.

Concept Totale ontzorging

In de afgelopen 36 jaar is er een zeer ruime ervaring ontstaan in het bedenken van concepten tot en met de totaaluitvoering van diverse programma's en creatieve invulling voor festivals, evenementen en theater.

Graag informeren wij u over onze kennis en mogelijkheden die we te bieden hebben.

Neem vrijblijvend contact met ons op, we denken graag mee.

Faciliteiten Productie op maat

Vanuit eigen middelen bieden wij meercamera producties met onze easy setup regiewagen en of compacte regieset. Beiden uitgevoerd met hoogwaardige broadcast camera's, opname- en schakel mogelijkheden.

Ook ENG opname- en edit faciliteiten inclusief colorgrading voor corporate video's en of tv items.

In al die jaren is er een enorme referentielijst opgebouwd.

+31 6 247 297 28

Dassenstraat 35
4715 GN Rucphen Nederland
info@dutchmulticam.nl

Beeldregie. Let ook even op de standaard aanwezige asbakken aan de zijwanden

Foto: Fotoarchief Utrecht

gramma's als Hier en Nu (NCRV) en Brandpunt (KRO). Dit waren dan live uitzendingen, waarvoor een mobiele PTT-straalzender aan de wagen werd gekoppeld. Omdat Video Rental alleen maar middelen faciliteerde, werden - hoe ironisch - meestal NOS-technici ingehuurd. Dit liep via een soort uitzendbureau waarbij veel technici stonden ingeschreven.

OPNAMEWAGEN 001

De basis van de 001 werd gevormd door een Peugeot J7 bestelwagen. Met z'n 5,75 meter lengte, 2,80 meter hoogte en 2 meter breedte was het destijds

een flinke bestelwagen, die geknipt was voor z'n taak als OBV. Op het dak was ook nog een platform gebouwd dat dienst kon doen als verhoogde camerapositie. Voor de voeding was de wagen voorzien van 220 volt AC, 2 KW verdeeld over twee groepen. Uiteraard voorzien van een spanningsstabilisator voor de apparatuur.

PROFESSIEONEEL GEBOUWD

Je kunt het je bijna niet voorstellen als je de foto's van het interieur bekijkt, hoe hard het motorblok van maximaal 67pk (48,82 KW) heeft moeten werken om op de plaats van bestemming te komen.

Aan boord bevonden zich:

Camera's:

- 2x Telemation TMC 2100 V studiocamera's voorzien van R.T.H 1:10 Varotal zoomlenzen

Beeldregie:

- 1x Telemation TMC 2100 Vaste camera voorzien van zoomlens.
- 1x Viscount 8V4FER 8 kanaals schakel & effecttafel.
- 4x 9" Inch monitoren ten behoeve van beeldbronnen
- 2x 12" inch monitoren ten behoeve van preview en actual
- 1x Gully titelklap met plek voor 10 titelkaarten of foto's (30x40 cm)

Videorecording:

- 1x IVC 711 1"inch recorder met bandbreedte van 30 Hz tot 5 MHz
- 1x IVC 871 1"inch recorder met bandbreedte van 30 Hz tot 5 MHz. Deze recorder had ook elektronische montagemogelijkheden.
- Beide recorders hadden 2 audiokanalen.

Audio:

- 1x Millbanks 8-kanaals mixer
- 6x Sennheiser MD421/2 dynamische cardiode microfoons
- 1x TEAC A 7030 tape recorder
- 1x Philips AG 202 Electronic draaitafel
- Uiteraard kon de wagen indien gewenst worden voorzien van aanvullende apparatuur.

Zeker in de wetenschap dat de apparatuur destijds behoorlijk wat gewicht had. Maar afgezien daarvan was de wagen zeer professioneel opgebouwd. De zwaarste apparatuur stond opgesteld in een wand achter de bestuurderscabine, voor de gewichtsverdeling de ideale plek. Hier bevonden zich de audioapparatuur en de beide IVC 1" videorecorders. In gespiegelde vorm bevond zich aan de achterzijde de beeldregie. Helemaal achter in de wagen bevond zich een ruimte voor kabels en aansluitingen. Ook kon van hieruit onderhoud worden gedaan aan de apparatuur. De Peugeot was voorzien van airconditioning en verwarming.

Helaas bestaat de wagen inmiddels niet meer, maar gelukkig hebben we de beelden en het verhaal nog, waardoor een van de allereerste compacte obv's in Nederland in ere kan worden gehouden. <

Foto's met dank aan Dick Muilenburg (oud-medewerker Video Rental)